

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

**DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO, SĄNAUDŲ
PASKIRSTYMO IR SU APSKAITOS ATSKYRIMU SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2014 m. balandžio 29 d. Nr. O3-112
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 12 punktu, 56 straipsnio 3 dalimi, 68 straipsnio 9 ir 10 dalimi, 74 straipsnio 6 dalimi bei atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus 2014 m. balandžio 17 d. pažymą Nr. O5-92 „Dėl elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ Komisija **n u t a r i a**:

1. Patvirtinti Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašą (toliau – Aprašas) (pridedama).

2. Nustatyti, kad Aprašas įsigalioja nuo 2014 m. gegužės 1 dienos.

3. Šio nutarimo įsigaliojimo dieną veiklą vykdančios elektros energetikos įmonės privalo per šešis mėnesius nuo Aprašo įsigaliojimo dienos, o elektros energetikos įmonės, veiklą pradėjusios po šio Aprašo įsigaliojimo dienos, privalo per šešis mėnesius nuo veiklos vykdymo pradžios pateikti komisijai Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašą.

Komisijos pirmininko pavaduotojas,
laikinais vykdantis Komisijos pirmininko funkcijas

Darius Biekša

PATVIRTINTA
Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos
2014 m. balandžio 29 d. nutarimu
Nr. O3-112

ELEKTROS ENERGETIKOS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO, SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO IR SU APSKAITOS ATSKYRIMU SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja energetikos įmonėms taikomas apskaitos atskyrimo taisykles, sąnaudų paskirstymo taisykles ir su apskaitos atskyrimu ir su sąnaudų paskirstymu susijusius reikalavimus.

2. Aprašo tikslas – sudaryti prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytus tikslus, taip pat padidinti Lietuvos elektros energetikos ūkio investicinės aplinkos stabilumą bei kainodaros skaidrumą.

3. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 1 punktu ir 16 straipsnio 10 dalimi, Įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 12 punktu, 56 straipsnio 3 dalimi, 68 straipsnio 9 ir 10 dalimi, 74 straipsnio 6 dalimi, Elektros energijos paslaugos teikėjo licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 1142 „Dėl Elektros energijos paslaugos teikėjo licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principų patvirtinimo“ (toliau – Principai).

4. Aprašu vadovaujasi:

- 4.1. perdavimo sistemos operatorius;
- 4.2. skirstomųjų tinklų operatoriai;
- 4.3. gamintojai ir nepriklausomi elektros energijos tiekėjai, Komisijos pripažinti kaip turintys didelę įtaką rinkoje;
- 4.4. visuomenininis tiekėjas;
- 4.5. vertikaliai integruotos elektros energetikos įmonės;
- 4.6. horizontaliai integruotos elektros energetikos įmonės;
- 4.7. elektros energetikos įmonės, kurios teikia viešuosius interesus atitinkančias paslaugas ir kurių elektros energijos kainos yra reguliuojamos, išskyrus atsinaujinančių energijos išteklių gamintojus, elektrą gaminančius tik iš atsinaujinančių energijos išteklių;

4.8. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), užtikrindama tinkamą elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo įgyvendinimą bei nustatydamą teikiamų paslaugų kainų viršutines ribas ir reguliuojamas kainas (kainų dedamąsias) Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.

5. Apraše vartojamos šios sąvokos:

Apskaitos atskyrimas reguliavimo funkcijoms atlikti – elektros energetikos įmonės teikiamos informacijos apie ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus pagal atitinkamus verslo vienetų, tarsi verslo vienetai veiktų kaip savarankiški subjektai reguliuojamoje elektros energetikos įmonėje, turinio reikalavimas.

Bendrosios sąnaudos – sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga (produktu) nesiejamos nei tiesiogiai, nei netiesiogiai ir paskirstomos taikant norminius ekonomine, technine logika pagrįstus nešiklius.

Infrastruktūrinė įmonė – tai elektros energetikos įmonė, kuri vykdo bent vieną iš pardavimo, skirstymo ir elektros energijos gamybos veiklų ir kurių teikiamų paslaugų (produktų) kainos yra reguliuojamos.

Investicijų gražos norma – gražos norma, užtikrinanti naudojamo kapitalo kainos padengimą.

Investicinis turtas – ilgalaikis materialusis turtas (žemė, pastatai ar jų dalis arba žemė kartu su pastatais), kurį jo savininkas arba jo gavėjas pagal finansinės nuomos sutartį laiko tik pajamoms iš to turto nuomos ir (arba) to turto vertės padidėjimo gauti, išskyrus: a) turtą, kuris naudojamas prekėms gaminti, paslaugoms teikti arba administraciniais tikslams; b) turtą, kurio pardavimas yra įmonės tipinė veikla.

Kapitalas – nuosavo ir skolinto kapitalo suma.

Nepaskirstytinos sąnaudos – sąnaudos, kurias patiria elektros energetikos įmonė ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nebūtinos nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamos veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą). Šias sąnaudas elektros energetikos įmonė patiria savo investicijų gražos sąskaita reguliuojamoje veikloje arba apskaito kaip nereguliuojamos veiklos sąnaudas.

Netiesioginės sąnaudos – tai sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga (produktu) siejamos netiesiogiai ir paskirstomos taikant norminius ekonomine, technine logika pagrįstus koeficientus.

Nešiklis – veiksnys, kuriuo vadovaujantis pagal priežastingumo ryšį konkrečios pajamų, sąnaudų, turto ir (ar) įsipareigojimų sumos yra priskiriamos galutinėms paslaugoms (produktams) ir (arba) verslo vienetams. Elektros energetikos įmonės naudojamas nešiklis turi būti ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.

Nuosavas kapitalas – elektros energetikos įmonės turto dalis, likusi iš viso turto atėmus visus įsipareigojimus.

Pajamos – elektros energetikos įmonės ekonominės naudos padidėjimas per ataskaitinį laikotarpį, pasireiškiantis elektros energetikos įmonės turto padidėjimu arba įsipareigojimų sumažėjimu, kai dėl to padidėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo padidinimą.

Paskirstytinos sąnaudos – tai reguliuojamos veiklos pagrįstos (būtiniosios) sąnaudos, kurios gali būti priskiriamos reguliuojamoms paslaugoms (produktams) kaip tiesioginės, netiesioginės ir bendrosios sąnaudos.

Reguliavimo apskaitos (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) sistema (toliau – Reguliavimo apskaitos sistema) – elektros energetikos įmonės veiklos apskaitos sistema, apimanti apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, suformuota ir naudojama reguliavimo tikslais.

Sąnaudos – elektros energetikos įmonės ekonominės naudos sumažėjimas dėl turto sunaudojimo, pardavimo, netekimo, jo vertės sumažėjimo ir įsipareigojimų prisiėmimo per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to sumažėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo sumažinimą.

Skolintas kapitalas – elektros energetikos įmonės ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai kreditoriams, įskaitant ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalį.

Sąnaudų centras – pagrindinė vidaus veikla (procesas), pagalbinė vidaus veikla (procesas), ar vidaus paslauga (produktas), kuriai tarpiniame sąnaudų paskirstymo etape yra priskiriama tam tikra netiesioginių sąnaudų suma, pagal priežastingumo principą siekiant paskirstyti netiesiogines sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams).

Sąnaudų homogeniškumas – savybė, kuri leidžia sąnaudas grupuoti pagal jų vienaarūšiškumą, panašumą.

Sąnaudų paskirstymas – elektros energetikos įmonės sąnaudų priskyrimas teikiamų paslaugų (produktų) savikainos nustatymui.

Tiesioginės sąnaudos – sąnaudos, kurias galima tiesiogiai ir vienareikšmiškai priskirti konkrečioms paslaugoms (produktams).

Turtas – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, kurias valdo, naudoja ir (arba) kuriomis disponuoja elektros energetikos įmonės ir kurias naudojant tikimasi gauti

ekonominės naudos.

Verslo vienetas – logiškai išskiriama visos elektros energetikos įmonės veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms (produktams) pagaminti ir parduoti. Verslo vieneta sudaro visi elektros energetikos įmonės ištekliai, tų išteklių transformavimo veiklos (procesai), susiję su šios grupės paslaugų (produktų) vertės kūrimu ir tokių paslaugų (produktų) teikimu kitiems verslo vienetams ir (ar) galutinių paslaugų gavėjams.

Kitos šiose Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Įstatyme taip pat kituose įstatymuose ir teisės aktuose.

6. Aprašo nuostatos netaikomos organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansinę atskaitomybę Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka.

II SKYRIUS APSKAITOS ATSKYRIMO TAISYKLĖS

7. Apskaitos atskyrimo tikslai yra:

7.1. atskleisti verslo vieneto, kaip santykinai atskiros elektros energetikos įmonės verslo (veiklos) dalies, veiklos rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, įskaitant faktiškai gautą investicijų grąžos normą;

7.2. atskleisti reguliuojamų elektros energetikos sektoriuje paslaugų sąnaudų formavimąsi.

8. Elektros energetikos įmonė, įgyvendindama apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis šiais principais:

8.1. priežastingumo – elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus turi paskirstyti verslo vienetams, kurių veikla nulėmė tų pajamų uždirbimą, sąnaudų atsiradimą, turto įsigijimą ar įsipareigojimų atsiradimą, o verslo vieneto paslaugoms (produktams) – ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą;

8.2. kaupimo – elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas turi įtraukti į Reguliavimo apskaitos sistemą ir paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms, vadovaudamasi pajamų uždirbimo faktu ir neatsižvelgdama į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

8.3. objektyvumo – elektros energetikos įmonė per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms, o turto ir įsipareigojimų paskirstymą verslo vienetams turi atlikti nešališkai, nesiekdama iškreipti bet kurios paslaugos (produkto) ar verslo vieneto ataskaitinio laikotarpio rezultatų (pelno ar nuostolio) ir paveikti Reguliavimo apskaitos sistemos informacijos gavėjų priimamų sprendimų;

8.4. pastovumo – elektros energetikos įmonė skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią Reguliavimo apskaitos sistemą, išskyrus tuos atvejus, kai:

8.4.1. dėl įvykusių reikšmingų įvykių ar aplinkybių reikia elektros energetikos įmonės naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos loginių pakeitimų;

8.4.2. Komisija reikalauja pakeisti elektros energetikos įmonės taikomą Reguliavimo apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų;

8.5. skaidrumo – elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamų ir sąnaudų paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), o turto ir įsipareigojimų paskirstymą verslo vienetams turi atlikti taip, kad kiekviename pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų paskirstymo etape ir galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti elektros energetikos įmonės pajamas ir sąnaudas pagal verslo vienetus ir paslaugas (produktus), o turtą ir įsipareigojimus pagal verslo vienetus. Elektros energetikos įmonė privalo užtikrinti Reguliavimo apskaitos sistemos duomenų teisingumą, tikrumą ir įvedimą laiku;

8.6. naudingumo – elektros energetikos įmonė turi parengti ir taikyti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija būtų išsami, tinkama naudoti ir suprantama tos informacijos gavėjams tiek elektros energetikos įmonės viduje, tiek už jos ribų;

8.7. patikimumo – elektros energetikos įmonė turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų elektros energetikos įmonės finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų.

9. Reguliavimo apskaitos sistemoje pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus leidžiama įtraukti į apskaitą tik vieną kartą – sudarant apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo ataskaitas, elektros energetikos įmonei draudžiama tas pačias pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus įtraukti į apskaitą daugiau kaip vieną kartą.

10. Elektros energetikos įmonė privalo užtikrinti, kad Reguliavimo apskaitos sistema atitiktų šio Aprašo reikalavimus. Elektros energetikos įmonė privalo suformuoti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų pateikti šio Aprašo IV skyriuje nurodytą informaciją bei visiškai įsitikinti apskaitos atskyrimo bei sąnaudų paskirstymo taisyklių įgyvendinimu ir šio Aprašo 8 punkte nurodytų principų įgyvendinimu.

11. Elektros energetikos įmonė, vykdydama apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus privalo paskirstyti pagal šiuos verslo vienetų:

11.1. elektros energijos gamybos veiklą:

11.1.1. kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėje apskaitos atskyrimas tarp šilumos ir elektros energijos gamybos verslo vienetų atliekamas vadovaujantis Šilumos kainų nustatymo metodikoje, patvirtintoje Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Šilumos kainų nustatymo metodika), nustatytomis apskaitos atskyrimo taisyklėmis. Elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu verslo vieneto dalyje elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti vadovaujantis šio Aprašo reikalavimais;

11.1.1.1. remtinios elektros energijos gamybos;

11.1.1.2. neremtinios elektros energijos gamybos;

11.1.1.3. galios rezervų užtikrinimo;

11.1.1.4. elektros energijos prekybos;

11.1.1.5. kitos reguliuojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veiklą, nereguluojama pagal Įstatymą, bet Komisijos reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos kitą reguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą, paskirstant į produktus (paslaugas);

11.1.1.6. nereguluojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veiklą, nereguluojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos nereguluojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą).

11.1.2. elektros energijos gamybos kondensacinėje elektrinėje veiklą. Šioje verslo vieneto dalyje elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti:

11.1.2.1. remtinios elektros energijos gamybos;

11.1.2.2. neremtinios elektros energijos gamybos;

11.1.2.3. galios rezervų užtikrinimo;

11.1.2.4. elektros energijos prekybos;

11.1.2.5. Europos Sąjungos teisės aktais nustatytų papildomų reikalavimų, susijusių su aplinkosauga, įgyvendinimo;

11.1.2.6. kitos reguliuojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veiklą, nereguluojama pagal Įstatymą, bet Komisijos reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos kitą reguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą, paskirstant į produktus (paslaugas);

11.1.2.7. nereguluojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veiklą, nereguluojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos nereguluojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą).

11.2. elektros energijos perdavimo veiklą. Šiame verslo vienete elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti:

11.2.1. perdavimo aukštos (330–110 kV) įtampos tinklais (iš paslaugos pajamų ir sąnaudų išskiriant per metus prijungtų gamintojų ar naujų vartotojų pajamas ir sąnaudas;

11.2.2. sisteminių paslaugų;

11.2.3. balansavimo;

11.2.4. viešuosius interesus atitinkančių paslaugų;

11.2.5. kitos reguliuojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą, bet Komisijos reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos kitą reguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą, paskirstant į produktus (paslaugas);

11.2.6. nereguliuojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos nereguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą).

11.3. elektros energijos skirstymo veiklą. Šiame verslo vienetė elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaitytos:

11.3.1. skirstymo vidutinės (35–6 kV) įtampos tinklais (iš paslaugos pajamų ir sąnaudų išskiriant per metus prijungtų gamintojų ar naujų vartotojų pajamas ir sąnaudas;

11.3.2. skirstymas žemos (0,4 kV) įtampos tinklais (iš paslaugos pajamų ir sąnaudų išskiriant per metus prijungtų gamintojų ar naujų vartotojų pajamas ir sąnaudas;

11.3.3. balansavimo;

11.3.4. kitos reguliuojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą, bet Komisijos reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos kitą reguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą, paskirstant į produktus (paslaugas);

11.3.5. nereguliuojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos nereguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą).

11.4. elektros energijos tiekimo veiklą. Šiame verslo vienetė elektros energetikos įmonė privalo numatyti tokias paslaugas (produktus), kurių pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti atskirai apskaityti:

11.4.1. elektros energijos didmeninės prekybos;

11.4.2. mažmeninio tiekimo;

11.4.3. visuomeninio tiekimo;

11.4.4. garantinio tiekimo.

11.4.5. kitos reguliuojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą, bet Komisijos reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos kitą reguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą, paskirstant į produktus (paslaugas);

11.4.6. nereguliuojamos veiklos, kuri sudaro ūkio subjekto veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Komisijos nereguliuojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą).

12. Elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio sąnaudas turi paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms (produktams), vadovaudamasi sąnaudų paskirstymo taisyklėmis, kaip nurodyta Aprašo III skyriuje.

13. Elektros energetikos įmonė ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms (produktams), remdamasi atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms paslaugoms (produktams), pajamos paskirstomos naudojant atitinkamus pajamų nešiklius ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų.

14. Elektros energetikos įmonė ilgalaikį turtą turi paskirstyti tiesiogiai verslo vienetams pagal tai, kurių paslaugų (produktų) teikimui tas turtas ataskaitiniu laikotarpiu yra naudojamas. Jeigu šio turto vertės negalima tiesiogiai priskirti konkretiems verslo vienetams ar paslaugoms (produktams), turtas paskirstomas naudojant atitinkamus turto nešiklius ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų.

15. Elektros energetikos įmonė ilgalaikio turto vertę verslo vienetams turi paskirstyti tokia tvarka:

15.1. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiam verslo vieneto veiklai užtikrinti ar konkrečiai paslaugai (produktui) teikti, ilgalaikio turto vertę elektros energetikos įmonė turi tiesiogiai priskirti konkrečiam verslo vienetai ir konkrečiai paslaugai (produktui). Kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis (produktais), jo vertę paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetais ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) pagal tai, koku mastu ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos (produkto) veikloje, naudojant nešiklius;

15.2. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendrai veiklai palaikyti (užtikrinti), ilgalaikio turto vertę elektros energetikos įmonė turi paskirstyti verslo vienetais ar paslaugai (produktui) teikti naudojant atitinkamus nešiklius pagal Aprašo 8 punkte nurodytus principus;

15.3. elektros energetikos įmonei, vykdančiai ilgalaikio turto paskirstymą reguliuojamiems verslo vienetais ir paslaugoms (produktams), draudžiama priskirti:

15.3.1. prestižo vertę;

15.3.2. investicinio turto vertę;

15.3.3. finansinio turto vertę;

15.3.4. atidėtojo mokesčio turto vertę;

15.3.5. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti;

15.3.6. Infrastruktūrinių įmonių ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimo veikla, pagal Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) reikalavimus, atliktą po 2002 m. gruodžio 31 d., didelę įtaką rinkoje turinčiose įmonėse atliktą po 2001 m. gruodžio 31 d. Infrastruktūros įmonių atveju ilgalaikio turto vertę Komisijos pagrįstu sprendimu gali būti nustatoma taikant istorinės ar atstatomosios turto vertės metodą;

15.4. elektros energetikos įmonė, vykdanči ilgalaikio turto paskirstymą, reguliuojamiems verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) gali priskirti, bet į reguliuojamos paslaugos (produkto) turto bazę draudžiama įtraukti:

15.4.1. ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos), sukurto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su Komisija, vertę;

15.4.2. nebaigtos statybos vertę, nenaudojamų, esančių atsargose turto vienetų vertę;

15.4.3. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos fondų lėšas, dotacijų, subsidijų ar joms prilygintas lėšas;

15.4.4. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą elektros energetikos gamintojų ir vartotojų sumokėtomis lėšomis už prijungimą prie tinklų.

16. Elektros energetikos įmonė trumpalaikio turto vertę verslo vienetais turi paskirstyti tokia tvarka:

16.1. trumpalaikio turto vertę paskirstoma tiesiogiai tiems verslo vienetais, kurių veiklai užtikrinti reikalingas konkretus trumpalaikis turtas;

16.2. jeigu trumpalaikio turto elementas tiesiogiai nenaudojamas verslo vieneto veikloje kiekvieno tokio elemento vertę priskiriama verslo vienetais, naudojant atitinkamus trumpalaikio turto nešiklius pagal Aprašo 8 punkte nurodytus principus.

17. Elektros energetikos įmonei, vykdančiai trumpalaikio turto paskirstymą reguliuojamiems verslo vienetais, draudžiama priskirti:

17.1. dukterinių ir asocijuotų įmonių skolas, išskyrus skolas už reguliuojamų verslo vienetų paslaugas (produktus);

17.2. kito trumpalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamų verslo vienetų, paslaugoms (produktams) teikti.

18. Elektros energetikos įmonei, vykdančiai nuosavo kapitalo vertės paskirstymą verslo vienetais, draudžiama priskirti perkainojimo rezervo (rezultato) vertę;

19. Verslo vienetų veiklai užtikrinti reikalingus ilgalaikius ir trumpalaikius įsipareigojimus elektros energetikos įmonė turi paskirstyti tiesiogiai pagal tai, kurių verslo vienetų veiklai tie įsipareigojimai ataskaitiniu laikotarpiu yra reikalingi (naudojami). Jeigu verslo vienetų veiklai reikalingų (naudojamų) įsipareigojimų negalima tiesiogiai priskirti, verslo vienetų veiklai reikalingi

(naudojami) įsipareigojimai paskirstomi, naudojant atitinkamus įsipareigojimų nešiklius ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų.

III SKYRIUS SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO TAISYKLĖS

20. Elektros energetikos įmonė veikloje patiriamas sąnaudas nustato, vadovaudamasi buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis buvo sudaryta finansinė atskaitomybė. Perkeldama duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į Reguliavimo apskaitos sistemą, elektros energetikos įmonė privalo:

20.1. užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;

20.2. suskirstyti perkeliamas sąnaudas bent į Aprašo 21 punkte nurodytas sąnaudų grupes, remdamasi sąnaudų homogeniškumu. Elektros energetikos įmonė, užtikrindama Aprašo 8 punkte nurodytų principų įgyvendinimą, gali sąnaudas skirstyti į detalesnes grupes, nei nurodyta šio Aprašo 21 punkte;

20.3. užtikrinti, kad Reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą;

20.4. elektros energijos gamybos termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėje sąnaudų paskirstymas atliekamas vadovaujantis Šilumos kainų nustatymo metodikoje nustatytais sąnaudų paskirstymo taisyklėmis.

21. Visos elektros energetikos įmonės patiriamos sąnaudos turi būti suskirstytos bent į šias sąnaudų grupes:

21.1. elektros energijos įsigijimo sąnaudos;

21.2. kuro elektros energijos gamybai sąnaudos;

21.3. apyvartinių taršos leidimų įsigijimo sąnaudos;

21.4. elektros energijos technologinėms ir savosioms reikmėms įsigijimo sąnaudos;

21.5. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;

21.6. einamojo remonto ir priežiūros sąnaudos;

21.7. personalo sąnaudos;

21.8. rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;

21.9. finansinės sąnaudos (išskyrus palūkanas);

21.10. administracinės sąnaudos;

21.11. kitos paskirstomos sąnaudos;

21.12. mokesčių sąnaudos;

21.13. nepaskirstomos sąnaudos;

21.14. protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos sąnaudos.

22. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį priklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis (šio Aprašo 21.1–21.4 punktuose nurodytos sąnaudų grupės). Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis (šio Aprašo 21.5–21.12 ir 21.14 punktuose nurodytos sąnaudų grupės).

23. Skaičiuodama ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, elektros energetikos įmonė privalo taikyti Komisijos nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus (Aprašo 5 priedas) ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą. Infrastruktūrinių įmonių atveju nusidėvėjimo sąnaudos motyvuotu Komisijos sprendimu gali būti nustatomos taikant vieną iš šių nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimo metodų: tiesinio, anuiteto, indeksuoto anuiteto. Skaičiuodama reguliuojamos veiklos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, elektros energetikos įmonė turi vadovautis šiais principais:

23.1. Komisijos nustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai taikomi visam reguliuojamoje veikloje naudojamam ilgalaikiam turtui, nepriklausomai nuo jo įsigijimo laiko ir vertės;

23.2. tais ilgalaikio turto vienetų atvejais, kai įvedami nauji ilgalaikio turto vienetai, kuriems Aprašo 5 priede nenustatyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai, elektros energetikos įmonė turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį, kol jis bus nustatytas Komisijos. Kai elektros energetikos įmonės naujai įvedamam turto vienetui taikytas nusidėvėjimo normatyvas skiriasi nuo Komisijos nustatyto, įmonės turi taikyti Komisijos šiam turtui nustatytus nusidėvėjimo normatyvus;

23.3. elektros energetikos įmonė, nustačiusi, kad ilgalaikio turto vienetams turi būti taikomi ilgesni nei Komisijos nustatyti nusidėvėjimo normatyvai, nedelsiant privalo pateikti informaciją Komisijai, kad būtų nustatyti nauji šio ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai;

23.4. elektros energetikos įmonės, nurodytos Aprašo 4.7 punkte, gaminančios elektros energiją bendro ciklo elektrinėse (išskyrus kondensacinę Lietuvos elektrinę), nusidėvėjimo normatyvus taiko pagal Šilumos kainų nustatymo metodiką;

23.5. elektros energetikos įmonei įgyvendinus investicijas, kurios pagerina turto būklę, šio ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpis gali būti pratęstas įmonės ekspertų motyvuotu sprendimu. Ilgalaikio turto vienetų sąrašas ir ekspertų pagrindimai, turto vienetams kuriems buvo nustatyti nauji ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpiai, Komisijai pateikiamas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo praėjusių reguliavimo metų pabaigos. Komisijai nustačius, kitą nei energetikos įmonių ekspertų apskaičiuotą ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpį, energetikos įmonė, skaičiuodama nusidėvėjimo sąnaudas, privalo taikyti Komisijos nustatytą ilgalaikio turto ar jų grupės tarnavimo laikotarpį.

24. Elektros energetikos įmonė, skaičiuodama teikiamų paslaugų (produktų) sąnaudas pagal šį Aprašą, privalo, laikydamosi priešastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms (produktams), priskirtoms verslo vienetui. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, elektros energetikos įmonė, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydama paslaugoms (produktams), privalo naudoti atitinkamus sąnaudų nešiklius. Nustatydama sąnaudų nešiklių dydžius, elektros energetikos įmonė turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis šio Aprašo 8 punkte nustatytų principų, ypač priešastingumo principo.

25. Elektros energetikos įmonė visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) atžvilgiu, laikydamosi šio Aprašo 8 punkte nurodytų principų, privalo priskirti vienai iš šių kategorijų:

25.1. tiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos (produktai) ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;

25.2. netiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keleto paslaugų (produktų) grupė, vidinis procesas ar jų grupė ir kurių sąryšis su konkrečiomis paslaugomis (produktais) yra netiesioginis. Šios sąnaudos paskirstomos taikant norminius ekonomine, technine logika pagrįstus nešiklius;

25.3. bendrųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurios su konkrečiomis paslaugomis (produktais) neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio sąryšio, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti elektros energetikos įmonės organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą;

25.4. nepaskirstytinų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, nepriskirtinos nė vienai iš Aprašo 25.1–25.3 punktuose paminėtų kategorijų ir nurodytos Aprašo 31 punkte.

26. Tiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas elektros energetikos įmonė turi paskirstyti toms paslaugoms (produktams), kurios tiesiogiai nulėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą).

27. Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas elektros energetikos įmonė, užtikrindama Aprašo 8 punkte išvardintų principų įgyvendinimą, gali paskirstyti iš karto, naudodama sąnaudų nešiklius, objektyviausiai atspindinčius priešastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba naudodama tarpinius sąnaudų centrus toms paslaugoms (produktams), jų grupėms ir verslo vienetams, kurie netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Visas netiesiogines sąnaudas, susijusias su būtinų funkcijų atlikimu teikiant paslaugas (produktus) jų gavėjams, elektros energetikos įmonė pagal poreikį gali suskirstyti į šiuos sąnaudų centrus:

- 27.1. infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklų grupė,
- 27.2. infrastruktūros plėtros veiklų grupė,
- 27.3. paslaugų teikimo veiklų grupė,
- 27.4. paslaugų plėtros veiklų grupė,
- 27.5. pardavimo veiklų grupė,
- 27.6. klientų aptarnavimo veiklų grupė,
- 27.7. gedimų šalinimo veiklų grupė,
- 27.8. atsiskaitymų ir apskaitos veiklų grupė,
- 27.9. transporto valdymo veiklų grupė,
- 27.10. materialinio aprūpinimo veiklų grupė,
- 27.11. personalo valdymo veiklų grupė,
- 27.12. kita.

28. Elektros energetikos įmonė, siekdama užtikrinti efektyvų šio Aprašo 8 punkte nustatytų principų įgyvendinimą, turi nustatyti pakankamą vidaus veiklų grupių ir vidaus veiklų kiekvienoje grupėje skaičių, pagal poreikį detalizavus Aprašo 27 punkte nurodytas veiklų grupes.

29. Sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas elektros energetikos įmonė turi paskirstyti paslaugoms (produktams). Tokį sąnaudų paskirstymą elektros energetikos įmonė turi atlikti, naudodama sąnaudų nešiklius, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro arba paslaugos (produkto), kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Elektros energetikos įmonė privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų nešiklis atitinka šio Aprašo 8 punkte nustatytus principus.

30. Bendrųjų sąnaudų, kurioms elektros energetikos įmonė, vadovaudamasi priežastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, ir kurios bet kuriuo atveju turi sudaryti ne daugiau kaip 10 proc. paskirstytinų sąnaudų, kategorija paskirstoma verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą.

31. Nepaskirstomas sąnaudas, kurias galima identifikuoti iš buhalterinės apskaitos registru, elektros energetikos įmonė turi įtraukti į Reguliavimo apskaitos sistemą, tačiau tokias sąnaudas, jas perkeldama iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą, elektros energetikos įmonė turi priskirti nepaskirstomoms sąnaudoms.

32. Elektros energetikos įmonei, vykdančiai sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai), priskirti šias nepaskirstomas sąnaudas:

- 32.1. beviltiškas skolas, baudas, delspinigius;
- 32.2. paramą, labdarą ir vartotojų švietimo sąnaudas, išskyrus tas, kurios privalomos pagal teisės aktų reikalavimus;
- 32.3. tantjemų išmokas;
- 32.4. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudas, išskyrus sąnaudas dėl teisės aktuose numatyto privalomo dalyvavimo ir tiesiogiai susijusias su reguliuojamu verslo vienetu;
- 32.5. patirtas palūkanų ir kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas;
- 32.6. reprezentacijos, reklamos, rinkodaros sąnaudas, sudarančias daugiau kaip 0,3 proc. elektros energetikos įmonės verslo vieneto veiklos sąnaudų, nurodytų Aprašo 21.6–21.11 punktuose;
- 32.7. nenaudojamo, likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei palaikymo sąnaudas (išskyrus užkonservuoto turto palaikymo sąnaudas);
- 32.8. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudas;
- 32.9. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos fondų, dotacijų ir subsidijų ir joms prilygintas lėšas;
- 32.10. nusidėvėjimo sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos elektros energetikos gamintojų ir vartotojų sumokėtomis lėšomis už prijungimą prie tinklų;

32.11. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, susijusio su perkainojimo veikla, pagal Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) reikalavimus, atliktą po 2002 m. gruodžio 31 d., didelę įtaką rinkoje turintiems asmenims, atliktą po 2001 m. gruodžio 31 d.;

32.12. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo ilgalaikio turto vertės, sukurtos įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su Komisija;

32.13. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti.

IV SKYRIUS

SU APSKAITOS ATSKYRIMU IR SU SĄNAUDŲ PASKIRSTYMU SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ SĄVADAS

33. Elektros energetikos įmonė turi suformuoti ir naudoti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kuri Komisijai leistų visiškai įsitikinti Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šio Aprašo 7–19 punktuose, vykdymu ir sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šio Aprašo 20–32 punktuose, vykdymu. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti šiuos kriterijus:

33.1. tinkamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi būti naudingi ir pakankami informacijos gavėjui, vertinant elektros energetikos įmonės vykdomoje veikloje gautų pajamų, patirtų sąnaudų, naudojamo turto bei priimtų įsipareigojimų paskirstymą verslo vienetams;

33.2. patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti elektros energetikos įmonės finansinę būklę, jose neturi būti klaidų ir nukrypimų;

33.3. palyginamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi sudaryti galimybę nustatyti elektros energetikos įmonės skirtingų laikotarpių Reguliavimo apskaitos (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) ataskaitų duomenis;

33.4. reikšmingumo kriterijų – ataskaitose turi būti pateikiami visi reikšmingi duomenys ir informacija. Duomenys ir informacija laikoma reikšmingais, jei jų (jos) nepateikimas ar klaidingas pateikimas gali turėti įtakos priimamiems sprendimams ar vertinimams, daromiems remiantis Reguliavimo apskaitos (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) ataskaitomis.

34. Elektros energetikos įmonių Komisijai pateiktas Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašas turi atskleisti elektros energetikos įmonės reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Sistemos apraše elektros energetikos įmonė turi nurodyti, koks laikotarpis yra laikomas elektros energetikos įmonės finansiniais metais. Sistemos aprašą Komisijai elektros energetikos įmonė privalo pateikti su šiais neatskiriamą Sistemos aprašo dalį sudarančiais priedais:

34.1. detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas. Jei elektros energetikos įmonė keičia verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašą, ji privalo pateikti Komisijai naują sąrašą, nurodydamas padarytus pakeitimus, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pusės einamojo ataskaitinio laikotarpio pabaigos;

34.2. elektros energetikos įmonės parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų sąskaitų planas, leidžiantis elektros energetikos įmonei įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje;

34.3. pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų nešiklių sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno nešiklio ekonominė prasmė ir pagrįstumas;

34.4. ilgalaikio turto vienetų ir (arba) jų grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių sąrašas (Aprašo 5 priedas);

34.5. kita informacija, įrodanti, kad elektros energetikos įmonės suformuota Reguliavimo apskaitos sistema, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos, turtas ir įsipareigojimai, atitinka šio Aprašo reikalavimus.

35. Komisija turi teisę reikalauti, kad elektros energetikos įmonės parengtas Sistemos aprašas atitiktų Aprašo reikalavimus. Elektros energetikos įmonė privalo pakoreguoti ir pateikti Komisijai patikslintą Sistemos aprašą per Komisijos nustatytą protingą terminą.

36. Apie naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos, turtas ir išipareigojimai, pakeitimus elektros energetikos įmonė privalo pranešti Komisijai:

36.1. teikdama pakeistą Sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos, jei įvykdyti pakeitimai lėmė reikšmingus skirtumus;

36.2. teikdama šio Aprašo 38 punkte nurodytą metinę atskaitomybę, jei įvykdyti pakeitimai nelėmė reikšmingų skirtumų.

37. Elektros energetikos įmonė per 30 kalendorinių dienų nuo ketvirčio pabaigos Komisijai turi pateikti Aprašo 6 ir 7 priedus.

38. Elektros energetikos įmonė, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia Komisijai metinę atskaitomybę. Informacija turi būti išsami, kad Komisija galėtų visiškai įsitikinti, kad ataskaitiniu laikotarpiu elektros energetikos įmonės naudota Reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo 7–19 punktuose, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo 20–32 punktuose. Elektros energetikos įmonės metinę atskaitomybę sudaro:

38.1. elektros energetikos įmonės vadovo raštiškas pareiškimas, kad elektros energetikos įmonės veiklos ataskaitiniu laikotarpiu naudota Reguliavimo apskaitos sistema bei metinėje atskaitomybėje pateikta ataskaitinio laikotarpio informacija atitinka šiame Apraše nustatytų Apskaitos atskyrimo taisyklių ir Sąnaudų paskirstymo taisyklių reikalavimus;

38.2. visų verslo vienetų pelno (nuostolio) ataskaita (Aprašo 1 priedas);

38.3. visų verslo vienetų turto ir kapitalo ataskaita (Aprašo 2 priedas);

38.4. visų verslo vienetų investicijų grąžos ataskaita (Aprašo 3 priedas);

38.5. verslo vienetų ir paslaugų (produktų) ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) ataskaita, atskirai pateikiant viso verslo vieneto ir kiekvienos paslaugos (produkto) ataskaitas (Aprašo 4 priedas);

38.6. ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai (Aprašo 5 priedas);

38.7. pajamų ir sąnaudų ataskaita (Aprašo 6 priedas);

38.8. nešiklių sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno nešiklio vertė, taikymo sritis (kokiam (-iems) objektui (-ams) (sąnaudoms, turtui, išipareigojimams) paskirstyti konkretus sąnaudų nešiklis yra taikomas), kiekvieno nešiklio trumpas ekonominis pagrindimas;

38.9. verslo vienetų suteiktų paslaugų (produktų) ataskaita (Aprašo 7 priedas);

38.10. Perdavimo sistemos operatorius pateikia faktinių sąnaudų suvestinę pagal Ilgo laikotarpio padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modelio suvestinių duomenų lenteles (Aprašo 8 priedas);

38.11. Skirstomojo tinklo operatorius pateikia faktinių sąnaudų suvestinę pagal Ilgo laikotarpio padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modelio suvestinių duomenų lenteles (Aprašo 9 priedas);

38.12. elektros energetikos įmonės metinė finansinė atskaitomybė, sudaroma pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą, ir audito išvada (jei auditas buvo atliktas). Jei elektros energetikos įmonę sudaro keli juridiniai asmenys, turi būti pateikta kiekvieno elektros energetikos įmonę sudarančio juridinio asmens metinė finansinė atskaitomybė bei konsoliduota metinė finansinė atskaitomybė pagal Lietuvos Respublikos konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatymą, jei elektros energetikos įmonė valdo kelis juridinius asmenis, dukterines arba asocijuotas įmones, kurių veikla nėra reguliuojama;

38.13. elektros energetikos įmonės nuožiūra – kiti dokumentai ir informacija, padedantys Komisijai įsitikinti, kad elektros energetikos įmonė ataskaitiniu laikotarpiu vykdė šiame Apraše nustatytas Apskaitos atskyrimo taisykles ir Sąnaudų paskirstymo taisykles.

39. Komisijai raštu pareikalavus, elektros energetikos įmonė per 10 dienų privalo detalizuoti Komisijai pateiktus dokumentus ir (arba) suteikti papildomos informacijos. Elektros energetikos

įmonė privalo užtikrinti, kad Komisijai teikiama informacija būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami.

40. Elektros energetikos įmonės naudojamos Sistemos aprašas bei metinė atskaitomybė, išskyrus konfidencialią informaciją, yra vieša ir skelbiama įmonės tinklalapyje bei Komisijos tinklalapyje. Elektros energetikos įmonė, teikdama Komisijai metinę atskaitomybę, privalo nurodyti, kokia informacija yra konfidenciali, bei nurodyti tos informacijos laikymo konfidencialia teisinį pagrindą.

41. Elektros energetikos įmonės Komisijai pateikta metinė atskaitomybė privalo būti patikrinta nepriklausomo audito. Elektros energetikos įmonė privalo pateikti Komisijai nepriklausomo audito išvadą. Šiuo atveju nepriklausomo audito patikros objektas turi būti elektros energetikos įmonės ataskaitiniu laikotarpiu naudotos Reguliavimo apskaitos sistemos atitikimas šiame Apraše nustatytiems taisyklėms bei metinėje atskaitomybėje teikiamų duomenų už ataskaitinį laikotarpį atitikimas elektros energetikos įmonės faktinei finansinei būklei Reguliavimo apskaitos srityje. Nepriklausomo audito išvada yra vieša ir skelbiama elektros energetikos įmonės tinklalapyje bei Komisijos tinklalapyje.

42. Aprašo 16–19 bei 38.3 punktai netaikomi integruotai elektros energetikos įmonei, skirstančiai bei tiekiančiai elektros energiją mažiau kaip 100 tūkst. vartotojų.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Komisija, vertindama elektros energetikos įmonės pateiktus duomenis, tarp jų ir duomenis apie uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų, turto ir įsipareigojimų dydį bei struktūrą, naudoja:

43.1. tiesiogiai iš elektros energetikos įmonės gautus Reguliavimo apskaitos sistemos duomenis bei kitą informaciją, gautą vykdant kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

43.2. turimus duomenis apie atitinkamas paslaugų (produktų) pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus.

44. Sąnaudų apskaitos ataskaitos, numatytos Aprašo 37 ir 38 punktuose, teikiamos už laikotarpį nuo 2015 m. sausio 1 dienos.

45. Komisija turi teisę iš elektros energetikos įmonių per Komisijos nustatytą protingą terminą gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus įstatyme numatytiems Komisijos funkcijoms vykdyti.

46. Elektros energetikos įmonės, pažeidusios Aprašo reikalavimus, taip pat už informacijos, nurodytos Apraše, nepateikimą ar žinomai klaidingos informacijos pateikimą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

47. Komisijos veiksmai ar neveikimas, įgyvendinant Aprašą, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Priedų pakeitimai:

o3-112(pr.9)

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

o3-112(pr.1)

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

o3-112(pr.2)

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

o3-112(pr.3)

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

o3-112(pr. 4)

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

o3-112(pr.6)

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

o3-112(pr.7)

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

o3-112(pr.8)

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

Pakeitimai:

1.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3-355](#), 2014-07-28, paskelbta TAR 2014-07-28, i. k. 2014-10560

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014 m. balandžio 29 d. nutarimo Nr. O3-112 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo